

OSA O suunnitelma kurinpitokeino- jen käyttämisestä 2018

1.8.2018 ALKAEN

Hyväksyjä: Kuntayhtymäjohtaja-rehtori 7.8.2018 § 291

Versionro 01.0

Sisältö

1	Turvallinen opiskeluympäristö sekä rike- ja häiriötilanteisiin puuttuminen ..	3
2	Yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa	6
3	Oikeusturvaperiaatteiden noudattaminen.....	7
4	Suunnitelman perehdyttäminen, tiedottaminen ja toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointi.....	8
5	Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa.....	9
	5.1 Luvaton poissaolo	9
	5.2 Häiritsevä, vakivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvä tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantava opiskelija	11
	5.2.1 Poistumaan määrääminen (ja poistaminen, voimakeinojen käyttäminen)	11
	5.2.2 Opiskelijan opetukseen osallistumisen epääminen (enint. 3 päivää)	11
	5.3 Tupakkatuotteiden luvaton käsittely.....	13
	5.4 Rikostaustaoitteen esittämisestä kieltäytyminen (SORA-tutkinnot).....	15
	5.5 Terveystila- tai toimintakykytutkimuksen todistuksen esittämisestä kieltäytyminen	16
	5.6 Päihteiden tai huumausaineiden käytön epäily	17
	5.7 Opiskelija määräaikainen erottaminen, asuntolasta erottaminen	18
	5.8 Luvaton oppilaitoksen omaisuuden käsittely	19
	5.9 Henkilökunnan oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita ja oikeus tarkastaa opiskelijan tavarat.....	21
	5.10 Opiskelijan opiskeluoikeuden peruuttaminen (ja palauttaminen)	23
	5.11 Opiskelijan kuuleminen	24
6	Järjestyssäännöt	25
7	Lomakkeet ja mallipohjat.....	25

Peruste: OPH määräys 26.02.2018 OPH-286-2018; Määräyksen voimassaoloaika: 1.3.2018 alkaen toistaiseksi

Tämän suunnitelman tavoitteena on turvata oppilaitoksen työrauhaa, sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitosyhteisön ja siihen kuuluvan asuntolatoiminnan turvallisuutta ja viihtyvyyttä. Suunnitelmassa käsitellään vain kurinpitoon liittyvää ohjeistusta ja toimintaperiaatteita, ohjeet toiminnan järjestämisestä ja opiskelijoiden ohjaamisesta sisältyvät Ydinprosessien prosessikuvauksiin sekä opiskeluhuollon suunnitelmaan ja asuntolatoimintaa koskeviin ohjeisiin.

Suunnitelman tavoitteena on varmistaa, että toimimme OSAOssa yhdenmukaisesti ja oikeudenmukaisesti kurinpitokeinojen käyttämisessä sekä perehdyttää eri osapuolet sovittuihin toimintatapoihin.

Määräyksen mukaisesti tämä suunnitelma on laadittu yhteistyössä sijaintikuntien sosiaali- ja terveystoimen kanssa (OSAOn opiskeluhuoltoryhmän työskentelyn yhteydessä sekä erillisessä kehittämistapaamisessa 12.4.2018). Kehittämistapahtumassa kuultiin myös huoltajien edustajia. Opiskelijakuntia on kuultu OSAOn opiskelijakuntien edustajiston tapaamisessa 22.5.2018.

1 TURVALLINEN OPISKELUYMPÄRISTÖ SEKÄ RIKE- JA HÄIRIÖTILAINTEISIIN PUUTTUMINEN

Ohjaamme opiskelijoita ensisijaisesti kasvatuksellisin keinoin, keskusteluin ja neuvoin siten, että heillä on mahdollisuus saattaa opintonsa päätökseen. Mikäli järjestyssääntöihin liittyvissä asioissa kasvatukselliset keinot eivät auta tai riitä, käytämme ammatillista koulutusta koskeviin säännöksiin sisältyvä kurinpitomenettelyä.

Opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti, menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo oppilaitoksen järjestystä, kieltäytyy huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä; taikka on selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muuhun kuin lääkinällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi sekä erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.

Kurinpitotoimia¹ ovat

- määrääminen poistumaan opetustilasta tai oppilaitoksen alueelta
- poistaminen opetustilasta tai oppilaitoksen alueelta
- opiskeluun osallistumisen epääminen enintään kolmen työpäivän ajaksi
- kirjallinen varoitus
- opiskeluoikeuden pidättäminen
- erottaminen oppilaitoksesta enintään yhdeksi vuodeksi tai
- erottaminen opiskelija-asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.

Lisäksi SORA-tutkinnoissa on mahdollista opiskeluoikeuden peruuttaminen.

Opiskeluoikeuden peruuttaminen²

Opiskeluoikeuden peruuttamisesta säädetään ammatillisen koulutuksen lain (531/2017) 81 pykälässä.

¹ L 531/2017, luku 9

² Kun koulutukseen tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa oikeuden suorittaa tutkinto sekä oikeuden osallistua tutkintokoulutukseen (opiskeluoikeuden peruuttaminen) tietyin edellytyksin.

- Valtioneuvoston asetuksella ammatillisesta koulutuksesta (673/2017, muutettu 138/2018) säädetään tutkinnoista, joissa opiskeluoikeuden peruttaminen on mahdollista (SORA-tutkinnot).
- Lisäksi Opetushallituksen on määrännyt tarkemmin Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset ammatillisessa koulutuksessa.

Lomakkeet löydät INTRASTA/Wilmasta.

Oppilaitoksella tarkoitetaan ammattiopiston kaikkien yksiköiden alueita sekä opiskeluun välittömästi liittyviä oppimisympäristöjä. Ammattiopiston alueeksi katsotaan oppilaitoksen/yksikön tontti ja sillä olevat rakennukset, sekä kaikki ne alueet, joilla opiskelijat opiskelevat opetussuunnitelmien mukaisesti. Myös asuntolat ovat osa oppilaitosta.

Opetussuunnitelman mukaisia ja opiskeluun välittömästi liittyviä oppimisympäristöjä ja tilanteita ovat mm. ammattiopiston järjestämät opiskeluaikana ja opiskeluajan ulkopuolella pidettävät tilaisuudet, opiskelijoiden ammattiopiston tiloissa järjestämät tilaisuudet ja tilaisuudet, joissa opiskelijat edustavat oppilaitosta.

Yleiset menettelytavat kurinpitoasiassa ja opiskeluoikeuden menettämistä koskevassa asiassa sekä kurinpitovangastuksen täytäntöönpanossa (L531/2017, § 93)

Ennen opiskelijan määräaikaista erottamista oppilaitoksesta, opiskelijan asuntolasta erottamista ja kirjallisen varoituksen antamista opiskelijalle on kurinpitovangastukseen syynä oleva teko tai laiminlyönti yksilöitävä, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla kuuluksi. Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta tai opiskelija-asuntolasta on kuultava myös opiskelijan huoltajaa. Muista toimenpiteistä on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle.

Kurinpitomenettelyn suhde syytteen vireilläoloon ja tuomioistuimen ratkaisuun (L531/2017, § 88): Sinä aikana, jolloin opiskelijaa vastaan on vireillä syyte yleisessä tuomioistuimessa, ei häntä vastaan samasta syystä saa aloittaa tai jatkaa kurinpitomenettelyä.

Jos tuomioistuin on vapauttanut opiskelijan syytteestä, ei kurinpitomenettelyä saa aloittaa tai jatkaa samasta syystä muutoin kuin sellaisen menettelyn perusteella, jota ei ole katsottava rikokseksi mutta josta voidaan rangaista kurinpidollisesti.

Jos tuomioistuin on tuominnut opiskelijan rangaistukseen, ei hänelle saa samasta syystä määrätä kurinpitovangastusta. Opiskelija saadaan kuitenkin erottaa määräajaksi tai erottaa opiskelija-asuntolasta määräajaksi tai jäljellä olevien opintojen ajaksi, jos se opiskelijan tekemän rikoksen tai siihen liittyvien seikkojen perusteella on perusteltua.

Päätöksenteko kurinpitoasioissa

Lain 531/2017 mukaisen kirjallisen varoituksen antamisesta päättää opiskelijan yksikönjohtaja. Opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskelusta pidättämisestä päättää ammattiopiston oikeusturvatoimikunta. Alle 3 kk oppilaitoksesta tai asuntolasta erottamisesta päättää opiskelijan yksikönjohtaja.

Kirjallisiin päätöksiin oheistetaan aina muutoksenhakuohje.

2 YHTEISTYÖ ERI VIRANOMAISTAHOJEN JA HUOLTAJIEN KANSSA

Yhteistyötä viranomaistahojen ja huoltajien kanssa kuvataan tarkemmin OSAOn opiskeluhoollon suunnitelmassa. Opiskeluhoollon alueellinen ohjausryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Ohjausryhmässä ovat edustettuina OSAOn sijaintikunnat sekä alueella toimivat muut ammatillisen koulutuksen järjestäjät.

OSAOn opiskeluhooltoryhmä (Opiskelijan tukeminen prosessiryhmä täydennettynä opiskeluhoollon palvelujen edustajilla) kokoontuu kuukausittain. Lisäksi yhteistyötä tehdään palvelutuottajien johdon kanssa erityisesti turvallisuusasioissa. Yksikkökohtaiset opiskeluhuvinvointiryhmät tekevät yhteistyötä kuntakohtaisesti.

Lisäksi turvallisuuspäällikkö (ja opiskeluhoollon vastuhenkilö) ovat tarpeen mukaan yhteistyössä eri viranomaistahojen kanssa.

3 OIKEUSTURVAPERIAATTEIDEN NOUDATTAMINEN

Kurinpitokeinoja käytettäessä on noudatettava hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä

Yhdenvertaisuusperiaate edellyttää, että henkilökuntaa ja opiskelijoita kohdellaan tasapuolisesti. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan esimerkiksi sukupuolen, iän, alkuperän, uskonnon, poliittisen näkemyksen, terveydentilan tai muun vastaavan seikan perusteella. Yhdenvertaisuusperiaate edellyttää myös johdonmukaista ja ennakoitavaa päätöksentekoa, jotta samanlaisessa tilanteessa olevia kohdellaan samalla tavoin. Toisaalta yhdenvertaisten mahdollisuuksien takaamiseksi meillä on oikeus niin sanottuun positiiviseen erityiskohteluun, jolloin heikommassa asemassa olevaa tai esimerkiksi vähemmistöön kuuluvaa tuetaan hänen saattamiseen tasa-arvoiseen asemaan muiden kanssa.

Suhteellisuusperiaate edellyttää, että julkista valtaa käytettäessä otamme huomioon kohtuullisuuden vaatimus:

- kun toteutetaan lain sallimia ja asettamia tavoitteita, valitsemme sellaisen toteuttamiskeinon, joka mahdollisimman vähän rajoittaa yksilön oikeuksia
- kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon.

Objektiviteettiperiaate edellyttää, että toimintaamme eivät vaikuta epäasialliset vaikuttimet ja että toimintamme aina on puolueetonta ja myös näyttää siltä. Jos jokin hallintolain mainitsemista jääviysperusteista tai niitä vastaava tilanne on käsillä, on päätösvaltaa käyttävän itse jäävättävä itsensä päätöksenteosta ja sen valmistelusta.

Luottamuksensuojaperiaatteen mukaan opiskelijoilla ja henkilökunnalla on oikeus odottaa ennakoitavaa ja johdonmukaista ratkaisulinjaa, joka ei yllätyksellisesti tai takautuvasti muutu.

Tarkoitussidonnaisuuden periaate edellyttää yleisesti, että käytämme meille lainsäädännöllä annettua julkista valtaa siihen tarkoitukseen, johon se on tarkoitettu. Kurinpitokeinoja ei saa käyttää, esimerkiksi kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa. Toimivallan ylittäminen tai epäasialliset vaikuttimet päätöksenteossa ovat tarkoitussidonnaisuuden periaatteen vastaisia.

4 SUUNNITELMAN PEREHDYTTÄMINEN, TIEDOTTAMINEN JA TO- TEUTUMISEN JA VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI

Perehdytämme OSAOn henkilökuntaa yksiköittäin kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä esim. yksikön työpaikkakokouksissa, osaamispalvelujen kokouksissa, johtotiimien kokouksissa ja opiskeluhuvinvointiryhmien kokouksissa. Suunnitelmat ja ohjeet tallennetaan myös www.osao.fi sivustolle sekä INTRAan.

Tämän suunnitelman toteutumista ja vaikuttavuutta arvioidaan sekä yksikkötasolla, että OSAOn opiskeluhuoltoryhmässä ja avainprosessien kehittämisen yhteydessä. Vaikuttavuusarviointia tehdään myös TEAviisari – kyselyyn vastattaessa.

Suunnitelman toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointi toteutetaan käytännössä samoin, kuin Opiskeluhuollon suunnitelman arviointi.

5 MENETTELYTAVAT RIKE- JA HÄIRIÖTILANTEISSA

5.1 LUVATON POISSAOLO

Opiskelijan tulee osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti opetukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä.³

Opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeisestä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai hän ei ole suorittanut valmentavaa koulutusta säädettyssä ajassa.⁴

Menettelytavat:

Opettajat merkitsevät Wilmaan opintojen etenemisen sekä läsnä-/poissaolot kyseisen koulutuksen ohjeen mukaisesti. Ryhmänohjaaja opastaa opiskelijat seuraamaan omien opintojensa edistymistä, seuraa ryhmänsä opintojen etenemistä ja puuttuu tarvittaessa tilanteeseen sekä järjestää tarvittavia tukitoimia opintojen etenemisen varmistamiseksi.

Mikäli em. ohjauksesta ja tuesta huolimatta näyttää ilmeiseltä, että opiskelijan tarkoituksena ei ole osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen, ryhmänohjaaja yhdessä opinto-ohjaajan kanssa käynnistää selvittelyn.

- Opettaja kirjaa opiskelijan HOKSiin opintojen etenemistä, poissaolot, mahdollisia ohjaus- ja tukitoimia.
- Ryhmänohjaaja seuraa opiskelijan opintojen etenemistä, kirjaa opiskelijan HOKSiin ohjaustoimet ja yhteydenotot sekä tukitoimenpiteet.
- Opinto-ohjaaja kirjaa opiskelijan HOKSiin ohjaustoimet ja yhteydenotot sekä tukitoimenpiteet sekä yhdessä ryhmänohjaajan kanssa valmistelee kuulemiskutsun
- Opintopäällikkö kutsuu kuultavaksi ja kuulee opiskelijaa, sopii jatkotoimista yhdessä opinto-ohjaajan ja tarvittaessa opiskeluhuollon kanssa. Tieto tallennetaan opiskelijan HOKSiin (ohjaustoimet ja yhteydenotot)

³ L531/2017, 94 §

⁴ L531/2017, 97 §

- Yksikönjohtaja päättää tarvittaessa kurinpitotoimista (kirjallinen varoitus) tai katsoo eronneeksi.

Opiskelija jatkaa opintojaan → sovitaan tarvittavat tukitoimet (HOKS) ja/tai kurinpitomenettelyt

Opiskelija keskeyttää opinnot väliaikaisesti → sovitaan keskeyttämisestä (lomake, HOKS, vhp)

Opiskelija ei jatka opintojaan tai ei saavu paikalle tai ei tavoiteta → opiskelija katsotaan eronneeksi (lomake, HOKS, vhp)

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Ryhmänohjaaja ja/tai opinto-ohjaaja selvittää opiskelijan ohjauksen ja tuen sekä opintojen ja poissaolojen tilanteen ja tekee opintopäällikölle (yksikönjohtajalle) esityksen opiskelijan kutsumisesta kuultavaksi.

Opintopäällikkö järjestää kuulemistilaisuuden ja lähettää kutsun (kirjallinen kutsu), jossa yksilöity kuulemisen syy, sekä kutsuu paikalle tarvittavat muut henkilöt.

Mahdollinen kurinpitomenettely: yksikönjohtaja

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Opiskelijan eroaminen oppilaitoksesta

Lomake: Opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Kirjepohja: Kuulemiskutsu

Viranhaltijapäätösmalli: katsotaan eronneeksi

5.2 HÄIRITSEVÄ, VAKIVALTAISESTI TAI UHKAAVASTI KÄYTTÄYTYVÄ TAI TOISEN HENKEÄ TAI TERVEYTTÄ VAARANTAVA OPISKELIJA

5.2.1 Poistumaan määrääminen (ja poistaminen, voimakeinojen käyttäminen)

Opettaja tai yksikönjohtaja voi määrätä häiritsevän, vakivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvän tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantavan opiskelijan poistumaan jäljellä olevan oppitunnin (siis seuraavaan taukoon asti) ajaksi opetustilasta tai oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta. Tauon aikana tilannetta selvitetään opettajan ja opiskelijan välillä ja tarvittaessa yksikönjohtaja voi evätä opiskelijan osallistumisen enintään kolmen päivän ajaksi. Ks. opetukseen osallistumisen epääminen.

Menettelytavat:

Jos opiskelija ei noudata edellä mainittua poistumismääräystä, on yksikönjohtajalla ja opettajalla joko yhdessä tai erikseen oikeus poistaa opiskelija oppilaitoksen tiloista tai sen järjestämästä tilaisuudesta.

Jos poistettava opiskelija koettaa välttää poistamisen tekemällä vastarintaa, yksikönjohtajalla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia opiskelijan poistamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen tai tekee ilmoituksen hätänumeroon.

Selvittelyvastuut ja työnjako: opettaja tai yksikönjohtaja, kumpikin erikseen

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Poistumaan määrätyn opiskelijan tietoihin kirjataan poissaolo kyseisestä oppimisympäristöstä.

Tilanteissa joissa opettaja tai yksikönjohtaja poistaa opiskelijan voimakeinoja käyttäen, tehdään asiasta kirjallinen selvitys. Tilanteesta ilmoitetaan välittömästi yksikönjohdolle, turvallisuuspäällikölle ja vararehtorille.

Jatkotoimet: opiskelijan kuuleminen tilanteesta, kurinpitomenettely tarvittaessa tilanteen mukaan (lomake, vhp). Ks. myös opetukseen osallistumisen epääminen.

5.2.2 Opiskelijan opetukseen osallistumisen epääminen (enint. 3 päivää)

Yksikönjohtaja voi evätä opiskelijan osallistumisen opetukseen enintään kolmen työpäivän ajaksi.

Menettelytavat:

Yksikönjohtaja voi evätä opiskelijan osallistumisen opetukseen enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan taikka oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Ks. myös poistumaan määrääminen.

Yksikönjohtajalla ja opettajalla on myös oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta opiskelija, joka ei poistu saatuaan tiedon opetukseen osallistumisen epäamisestä.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Opettaja esittää, yksikönjohtaja päättää

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Tilanteissa joissa opettaja tai yksikönjohtaja poistaa opiskelijan oppilaitoksen alueelta voimakeinoja käyttäen, tehdään asiasta kirjallinen selvitys. Tilanteesta ilmoitetaan välittömästi yksikönjohdolle, turvallisuuspäällikölle ja vararehtorille.

Jatkotoimet: opiskelijan kuuleminen tilanteesta, kurinpitomenettely tarvittaessa tilanteen mukaan (lomake, vhp).

5.3 TUPAKKATUOTTEIDEN LUVATON KÄSITTELY

Tupakointi, tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, sähkösavukkeiden ja tupakkajäljitelmien käyttö ja käsittely ei ole sallittua ammattiopiston alueella, oppimisympäristöissä eikä ammattiopistoa edustettaessa. Tupakointikieltoa tupakoinnista ja tupakansavusta sovelletaan myös poltettavaksi tarkoitetun kasviperäisen tuotteen polttamiseen ja sähkösavukkeen käyttämiseen sekä niistä syntyviin savuihin, höyryihin ja hiukkasiin. Tupakkatuotteiden hallussapito on kielletty alle 18-vuotiailta ⁵.

Tupakkalain 74 § mukaan tupakoida ei saa sisätiloissa, jotka ovat yleisön tai työntekijöiden käytettävissä tai asiakkaiden käytettävissä, katoksissa tai katsomoissa joissa osallistujat oleskelevat paikoillaan tai ammatillista koulutusta antavien oppilaitosten ulkotiloissa. Savutonta tupakkatuotetta ei saa käyttää ammatillista koulutusta antavien oppilaitosten sisä- tai ulkotiloissa.

Joka huomautuksesta huolimatta jatkaa tupakointia tai myös poltettavaksi tarkoitetun kasviperäisen tuotteen polttamista ja sähkösavukkeen käyttämistä sekä savuttoman tupakkatuotteen käyttämistä sisätilassa tai ulkoalueella, jossa tupakointi on kielletty (oppilaitos), on tuomittava *tupakointirikkomuksesta* sakkoon (113 §).

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta sallii tupakoinnin sisätilassa tai ulkoalueella, jossa se on kiellettyä, jollei laiminlyöntiä voida pitää vähäisenä ja jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, tuomittava tupakansavulta suojaavien toimenpiteiden laiminlyönnistä sakkoon (114 §).

Menettelytavat:

Oppilaitoksen alueen rajoilla on merkinnät tupakointikiellosta.

Henkilökunnalle muistutetaan tupakointikiellosta lukuvuoden alussa ja tarpeen mukaan muutenkin.

Opiskelijoille muistutetaan tupakointikiellosta aloitusvalmennuksessa ja tarpeen mukaan muutenkin.

⁵ L549/2016; § 53 ja § 74

Jokainen henkilökuntaan kuuluva on velvollinen puuttumaan luvattomaan tupakointiin ja tupakka-
tuotteiden ym. käsittelyyn oppilaitoksen alueella.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Huomauttaminen luvattomasta toiminnasta: jokainen työyhteisön jäsen.

Jos samalle opiskelijalle on huomautettu (dokumentointi) useita kertoja, huomauttaja vie asian jat-
kokäsittelyyn (Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta).

Opiskelijan kuuleminen tilanteesta, kurinpitomenettely (kirjallinen varoitus) tarvittaessa tilanteen
mukaan: yksikönjohtaja.

Mikäli toinen kirjallinen varoitus samasta asiasta, opiskelijan rikkomus ilmoitetaan poliisille.

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Kuuleminen: yksikönjohtaja

Kirjallinen varoitus: yksikönjohtaja

5.4 RIKOSTAUSTAOTTEEN ESITTÄMISESTÄ KIELTÄYTYMINEN (*SORA-TUTKINNOT*)

Rikostaustaotteen avulla koulutuksen järjestäjä voi tarkistaa, täyttääkö opiskelija koulutusalan ja tutkinnon turvallisuusedellytykset niin, että hän voi jatkaa opintojaan. Rikostaustaote pyydetään opiskelijalta ennen sellaisia opintoja tai työpaikalla oppimista, joihin sisältyy olennaisesti alaikäisen parissa tapahtuvaa työskentelyä. Olennaisesti alaikäisen parissa tapahtuvaa työskentelyä on esimerkiksi yhtäjaksoinen pidempi työpaikalla oppiminen (ei vain lyhyt tutustuminen) tai työskentely tapahtuu suoraan alaikäisten kanssa (ei vain työntekijöiden kanssa). Opiskelijan tulee itse pyytää rikostaustaote ja toimittaa se nähtäväksi koulutuksen järjestäjälle.

Menettelytavat:

Jos opiskelija kieltäytyy rikostaustaotteen toimittamisesta koulutuksen järjestäjän määräämässä kohtuullisessa ajassa, häneltä voidaan **pidättää oikeus opiskeluun** siihen asti, kunnes hän esittää rikostaustaotteen.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Rikostaustaotteen opiskelijalta pyytää yksikönjohtaja

Opiskelija esittää rikostaustaotteen pyynnössä yksilöidylle henkilökunnan jäsenelle

Mikäli opiskelija kieltäytyy toimittamasta todistuksia, yksikönjohtaja esittää oikeusturvatoimikunnalle opiskelijan opiskeluoikeuden pidättämistä.

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Yksikönjohtaja esittää opiskeluoikeuden pidättämistä oikeusturvatoimikunnalle, oikeusturvatoimikunta päättää.

5.5 TERVEYDENTILA- TAI TOIMINTAKYKYTUTKIMUKSEN TODISTUKSEN ESITTÄMISESTÄ KIELTÄYTYMINEN

Jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelijalle on terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä este, hänet voidaan määrätä terveydentilan toteamiseksi laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos ne ovat välttämättömiä opiskelijan terveydentilan tai toimintakyvyn selvittämiseksi.

Menettelytavat:

Mikäli opiskelija kieltäytyy terveydentilan toteamiseksi suoritettavista tarkastuksista ja tutkimuksista häneltä voidaan **pidättää oikeus opiskeluun** siihen asti, kunnes hän suostuu tarvittaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Terveydentilaselvitys: Opettaja, ryhmänohjaaja ja/tai opinto-ohjaaja (tai opiskeluhuollon henkilöstö) havaitsee ja selvittää tarpeen.

Terveydentilan tarkastukseen ja tutkimuksiin opiskelijan määrää yksikönjohtaja (tutkimus on maksullinen ja sen maksaa koulutuksen järjestäjä). Tutkimusmääräyksessä nimetään se henkilö, jolle todistus esitetään.

Mikäli opiskelija kieltäytyy toimittamasta todistuksia, yksikönjohtaja esittää oikeusturvatoimikunnalle opiskelijan opiskeluoikeuden pidättämistä.

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Yksikönjohtaja esittää opiskeluoikeuden pidättämistä oikeusturvatoimikunnalle, oikeusturvatoimikunta päättää

5.6 PÄIHTEIDEN TAI HUUMAUSAINOIDEN KÄYTÖN EPÄILY

Katso OSAO päihdetoimintamalli (Ohje opiskelijoiden päihteiden käytön ehkäisemiseksi ja päihdeongelmiin puuttumiseksi Oulun seudun ammattiopistossa). Katso myös luku 5.10 Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Menettelytavat:

Kirjallinen varoitus: opiskelija kieltäytyy huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä tai on selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

ks. päihdetoimintamalli

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

ks. päihdetoimintamalli

5.7 OPISKELIJA MÄÄRÄAIKAINEN EROTTAMINEN, ASUNTOLASTA EROTTAMINEN

Jos aiempaan kirjalliseen varoitukseen johtanut teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa mainittua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, oikeusturvatoimikunta voi **erottaa** hänet **oppilaitoksesta** enintään yhdeksi vuodeksi sekä **erottaa asuntolasta** määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi. Yksikönjohtaja voi erottaa opiskelijan asuntolasta tai oppilaitoksesta enintään kolmen kuukauden ajaksi.

Menettelytavat:

Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta tai asuntolasta opiskelijalle on yksilöitävä rangaistuksen syynä oleva teko tai laiminlyönti, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle **tilaisuus tulla kuulluksi**.

Ennen erottamista on kuultava myös alaikäisen opiskelijan huoltajaa. Huoltajalle tulee aina ilmoittaa kurinpitorangeistuksesta sekä muista toimenpiteistä

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Selvittelyn käynnistää toistuvan laiminlyönnin tai epäasiallisen käyttäytymisen havainnut henkilökunnan jäsen ja tekee opintopäällikölle (yksikönjohtajalle) esityksen opiskelijan kutsumisesta kuultavaksi.

Opintopäällikkö järjestää kuulemistilaisuuden (kirjallinen kutsu), jossa yksilöity kuulemisen syy, sekä kutsuu paikalle tarvittavat muut henkilöt.

Kurinpitomenettely: Yksikönjohtaja (alle 3 kk) tai esitys oikeusturvatoimikunnalle

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Kirjepohja: Kuulemiskutsu

Viranhaltijapäätösmalli: opiskelijan erottaminen oppilaitoksesta/asuntolasta enintään 3 kk TAI

Yksikönjohtaja esittää oppilaitoksesta/asuntolasta erottamista oikeusturvatoimikunnalle, oikeusturvatoimikunta päättää.

5.8 LUVATON OPPILAITOKSEN OMAISUUDEN KÄSITTELY

Saadessaan yksiköltä käyttöönsä opiskeluun tarvittavia välineitä, tarvikkeita tai laitteita tulee opiskelijan käsitellä niitä huolellisesti annettujen ohjeiden mukaisesti. Opiskelija on velvollinen ilmoittamaan henkilökunnalle kaikista opetusvälineissä tai kiinteistössä esiintyvistä puutteista.

Opiskelija on velvollinen korvaamaan tahallaan tai huolimattomuuttaan aiheuttamansa vahingot. Opiskelijan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa (L412/1974). Vahingosta on viipymättä ilmoitettava henkilökunnalle. Tahallinen rikkominen, vahingoittaminen ja omaisuuden kadottaminen tai palauttamatta jättäminen johtaa korvausmenettelyyn.

6

Menettelytavat:

Selvittelyn käynnistää se henkilö, joka huomaa tapahtuneen vahingon. Mikäli selvittelyssä ilmenee teon tahallisuus, selvittelijä käynnistää kurinpitomenettelyn. Ennen kurinpitotoimia opiskelijalle on yksilöitävä rangaistuksen syynä oleva teko tai laiminlyönti, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle **tilaisuus tulla kuulluksi**.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Selvittelyn käynnistää vahingon havainnut henkilökunnan jäsen

Kuuleminen: opintopäällikkö

Kurinpitotoimet: yksikönjohtaja

⁶ L412/1974, 4 kuku 1 §: [1 §](#)

Vahingosta, jonka työntekijä työssään virheellään tai laiminlyönnillään aiheuttaa, hän on velvollinen korvaamaan määrän, joka harkitaan kohtuulliseksi ottamalla huomioon vahingon suuruus, teon laatu, vahingon aiheuttajan asema, vahingon kärsineen tarve sekä muut olosuhteet. Jos työntekijän viaksi jää vain lievä tuottamus, ei vahingonkorvausta ole tuomittava. Laki on sama, jos vahingon aiheuttaa 3 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu itsenäinen yrittäjä. Jos oppilaitoksen oppilas aiheuttaa opetukseen liittyvässä työssä vahingon, vastaa hän vahingosta tässä pykälässä säädettyjen perusteiden mukaisesti. Sama koskee hoitolaitoksessa hoidettavana olevan hoitoon liittyvässä työssä tai vangin vankityössä aiheuttaman vahingon korvaamista. ([13.12.1991/1423](#))

Jos vahinko on aiheutettu tahallisesti, on täysi korvaus tuomittava, jollei erityisistä syistä harkita kohtuulliseksi alentaa korvausta.

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Kirjepohja: Kuulemiskutsu

5.9 HENKILÖKUNNAN OIKEUS OTTAA HALTUUN ESINEITÄ TAI AINEITA JA OIKEUS TARKASTAA OPISKELIJAN TAVARAT

Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussa pidolle ei ole hyväksyttävää syytä.⁷

Opettaja tai yksikönjohtaja voi tarkastaa tai ottaa pois kielletyn esineen tai aineen. Ensisijaisena keinona käytetään ohjauskeskustelua. Pois ottaminen, tarkastaminen ja voimakeinojen käyttö ovat aina viimesijaisia ja poikkeuksellisia keinoja puuttua opiskelijoiden ei-toivottuun käyttäytymiseen ja turvallisuuden vaarantumiseen.

Menettelytavat:

Tarkastaminen⁸

Tarkastusoikeus koskee opiskelijan mukana olevia tavaroita, opiskelijan hallinnassa olevia oppilaitoksen säilytystiloja ja päällisin puolin hänen vaatteitaan, **jos on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on tällaisia esineitä tai aineita ja opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta** tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole. Opiskelijalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. Tarkastajan tulee olla opiskelijan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla.

Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen⁹

Opiskelijalta haltuun otetut esineet tai aineet luovutetaan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tai, jos opiskelija on täysi-ikäinen, hänelle itselleen. Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta.

Laittomat aineet tai esineet (huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet) ilmoitetaan välittömästi yksikönjohtajalle/turvallisuusvastaavalle,

⁷ L 531/2017 § 89, § 90

⁸ L 531/2017 § 91

⁹ L 531/2017 §92

joka ilmoittaa asiasta Osekk turvallisuuspäällikölle. Poliisi takavarikoi laittomat aineet tai esineet opiskelijalta.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa huostaanottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen tulee kirjata.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Opettaja tai yksikönjohtaja

Kuuleminen: opintopäällikkö

Kurinpitoimet: yksikönjohtaja

Silloin kun opettaja tai yksikönjohtaja ottaa haltuunsa opiskelijalle kuuluvaa omaisuutta, **tehdään asiasta kirjallinen selvitys**. Asiasta ilmoitetaan välittömästi yksikönjohdolle, turvallisuuspäällikölle ja vararehtorille. Yksikönjohtaja, vararehtori ja turvallisuuspäällikkö sopivat mahdollisista jatkotoimenpiteistä tapauskohtaisesti.

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Ilmoitus/päätös vaarallisen tai luvattoman aineen tai esineen haltuunotto

Tarvittaessa

Kirjepohja: Kuulemiskutsu

Viranhaltijapäätösmalli: ks. kirjallinen varoitus tai muu kurinpito

5.10 OPISKELIJAN OPISKELUOIKEUDEN PERUUTTAMINEN (JA PALAUTTAMINEN)

Opintojen alettua opiskeluoikeus voidaan peruuttaa, jos opiskelija **vaarantaa toistuvasti ja vakavasti** toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden, ei täytä terveydentilaltaan eikä toimintakyvyltään opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä, on hakuvaiheessa salannut tiedon aiemmasta opiskeluoikeuden peruuttamispäätöksestä tai jos opinnot tai niihin kuuluva työssäoppiminen edellyttävät alaikäisten parissa työskentelyä ja opiskeluoikeuden peruuttaminen on tarpeen alaikäisten suojelemiseksi. Ammattiopiston oikeusturvatoimikunta voi peruuttaa opiskeluoikeuden edellä mainituilla perusteilla ainoastaan ns. SORA-tutkinnoissa (OPH määräys opiskelijan terveydentilaa koskevista määräyksistä)

Opiskeluoikeus palautetaan, jos em. peruuttamisen syytä ei ole ja opiskelija on toimittanut terveydentilaansa koskevat lausunnot. Palauttamisesta päättää oikeusturvatoimikunta.

Menettelytavat:

Esittelijänä toimii asian vireille laittanut viranhaltija (yksikönjohtaja) tai hänen varahenkilönsä. Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista selvitetään opiskelijan mahdollisuudet hakeutua muuhun koulutukseen ja hänet voidaan suostumuksellaan ottaa muuhun koulutukseen, jonka opiskelijaksi ottamisen edellytykset hän täyttää. Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista koskevan päätöksen tekemistä opiskelijalle ja hänen huoltajalleen varataan tilaisuus tulla kuulluksi.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Arkaluonteisia tai salassa pidettäviä tietoja ovat opiskelijaksi hakijan ja jo opintonsa aloittaneen opiskelijan terveystiedot, rikostaustaote ja huumausainetestiä koskeva todistus sekä opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevat tiedot. Tiedot saa pyytää yksikönjohtaja/opintopäällikkö tai muu tähän tehtävään nimetty henkilö.

Yksikönjohtaja tai opintopäällikkö: kuuleminen

Yksikönjohtaja: esittää opiskeluoikeuden peruuttamista (tai palauttamista)

Oikeusturvatoimikunta: päättää opiskeluoikeuden peruuttamisesta (tai palauttamisesta)

Opinto-ohjaaja: selvittely opiskelijan mahdollisuuksista hakeutua muuhun koulutukseen

Esteellisyyttä koskevissa kysymyksissä sovelletaan hallintolain ja kuntalain säännöksiä (ks. Hallintosääntö/esteellisyyden toteaminen).

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Kirjepohja: Kuulemiskutsu

Yksikönjohtaja esittää opiskeluoikeuden peruuttamista (tai palauttamista) oikeusturvatoimikunnalle, oikeusturvatoimikunta päättää.

5.11 OPISKELIJAN KUULEMINEN

Opiskelijaa on kuultava, kun kyseessä kurinpito (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen, opiskeluoikeuden pidättäminen, asuntolasta erottaminen, poistumaan määrääminen, osallistumisen epääminen), erityisestä tuesta päättäminen, mukauttamisesta/poikkeamisesta päättäminen, opiskeluoikeuden peruuttaminen/palauttaminen, eronneeksi katsominen ilman opiskelijan omaa ilmoitusta; siis aina, kun tuloksena on opiskelijaan kohdistuva hallinnollinen päätös.

Opiskelijan kuulemisen järjestää tehtävänjaon mukaisesti opintopäällikkö tai yksikönjohtaja.

6 JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

ks. erilliset tiedostot Järjestyssäännöt ja Opiskelija-asuntolan järjestyssäännöt

7 LOMAKKEET JA MALLIPOHJAT

Lomakkeet ja kirjepohjat toteutetaan Wilmassa, mallipohjat Word-tiedostoina INTRAssa.

Ohje: Opiskelijan eroaminen oppilaitoksesta

Lomake: Opiskelijan eroaminen oppilaitoksesta

Ohje: Opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen

Lomake: Opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Lomake: Ilmoitus/päätös vaarallisen tai luvattoman aineen tai esineen haltuunotto

Kirjepohja: Kuulemiskutsu (opiskelijan katsominen eronneeksi)